

بود وضعیت کتابداران هستیم

سطح پرداختی ما پایین است و اساساً همه دستگاه‌های فرهنگی چنین وضعیتی دارند چون موضوع فرهنگ، درآمدزایی نیست و باید یارانه‌های دولتی به آن تعلق بگیرد.

تبصره‌ای به نفع نهاد

یکی از منابع درآمدی نهاد کتابخانه‌ها که در ماده ۶ اساسنامه ما به آن اشاره شده، ۵ درصد از درآمد شهرداری‌های کشور است. این عدد معمولاً توسط شهرداری‌ها پرداخت نمی‌شود و با پیگیری نهاد، یک تبصره به این قانون اضافه شده که در صورت عدم پرداخت شهرداری، خزانه‌داری کل کشور این مبلغ را از سرجمع درآمدهای شهرداری‌ها و از ارزش افزوده کسر کند و به نهاد کتابخانه‌ها پرداخت کند که از سال ۹۳ این اتفاق افتاده است.

ماجرای عجیب پرداخت سهم شهرداری‌ها

محاسبه این ۵ درصد ساده نیست چرا که شهرداری‌ها چون نمی‌خواهند پرداخت کنند، درآمدشان را هم اعلام نمی‌کنند. این رقم باید بر مبنای تفریق بودجه‌شان محاسبه شود که آن را در اختیار ما قرار نمی‌دهند. البته ما بر مبنای برآوردی که می‌کنیم، یک رقم علی‌الحساب به خزانه اعلام می‌کنیم که هر زمانی شهرداری تفریغش را اعلام کند، ما به التفاوتش را محاسبه کنیم. ما براساس اطلاعاتی که خود شهرداری‌ها به صورت عمومی اعلام می‌کنند، این محاسبه را انجام می‌دهیم. معمولاً در شهرهای بزرگ، شهرداری‌ها این همکاری را ندارند و ما براساس ماده ۶۴، این سهم را برداشت می‌کنیم. همین ۵ درصد، کفاف پرداخت حقوق را هم نمی‌دهد.

نگاه ما به حق عضویت درآمدزایی نیست

ما دو منبع درآمد اصلی داریم؛ یکی کمک‌های دولت است و یکی هم ۵ درصد از درآمد شهرداری‌ها. حق عضویت ما آنقدر ناچیز است که پرداخت حقوق ماهانه یک ماه در یک استان کشور را هم پوشش نمی‌دهد؛ چون نگاه ما به حق عضویت اصلاً درآمدزایی نیست. جمع دو منبع درآمدی ما، بیشتر از این مبلغی که پرداخت می‌کنیم را جواب نمی‌دهد و همه هزینه‌های نهاد، از همین دو منبع است.»

فقط تجهیز کتابخانه‌ها با ماست

ما فقط و فقط کارهایی که به آن مجبوریم را انجام می‌دهیم و هزینه بیشتر از آن را نمی‌توانیم پرداخت کنیم. برای ساخت کتابخانه، بودجه‌ای نداریم اما وقتی ساختمان کتابخانه‌ای را به ما می‌دهند، تجهیزش با ماست و موظفیم آن را آماده بهره‌برداری کنیم. یکی از نکات ما همین است که کتابخانه را باید تجهیز شده در اختیار مردم

بگذاریم و هزینه پرسنلی ما هم بسیار بالاست. درخصوص طرح‌هایی که در نهاد اجرا می‌شود، دو نکته مهم وجود دارد؛ اول این که ممکن است طرح بزرگی باشد و هزینه چشمگیری برایش انجام شود اما نسبت به هزینه‌های پرسنلی، اجرای طرح‌ها، اختلاف بسیار زیادی دارند. اگر جمع هزینه طرح‌ها را با هزینه‌های پرسنلی مقایسه کنید، اصلاً عدد قابل ملاحظه‌ای نیست.

«سفت» و «قرص» و «محکم» دنبالش هستیم

با حدود ۷۵۰۰ کارمند و کتابدار، اضافه شدن هر مبلغی به پرداختی این بزرگواران، منبع خودش را نیاز دارد که تلاش برای گسترش این منبع، چیزی است که ما این روزها «سفت» و «قرص» و «محکم» دنبالش هستیم. تغییر درصد دریافتی از شهرداری‌ها به قانون نیاز دارد. قانون در حال حاضر می‌گوید حداقل ۵ درصد از درآمدهای شهرداری باید به نهاد تعلق بگیرد و ممنوعیت قانونی برای افزایش آن وجود ندارد اما شهرداری‌ها، همین را هم به خواست و توسط خودشان پرداخت نمی‌کنند.

افزایش منابع درآمدی کار ساده‌ای نیست

ما پیگیر افزایش منابع درآمدی غیردولتی هستیم اما کار ساده‌ای نیست. دولت می‌تواند تا ۵۰ درصد هزینه‌های ما را کمک کند. در حال حاضر حدود ۳۴ درصد هزینه‌مان را از کمک‌های دولت پوشش می‌دهیم. به‌طور قانونی می‌توانیم این کمک را بیشتر کنیم، مشروط بر این که سازمان برنامه و بودجه این موضوع را در بودجه سالانه کشور بگنجاند. البته خیلی در اختیار ما نیست که در کدام سرفصل به ما این کمک را ارائه کنند. مثلاً در سال‌های گذشته افزایش اعتبارات نهاد مطرح می‌شد و همکاران می‌گفتند چرا چیزی به حقوق ما اضافه نشده؟! در حالی که آن افزایش اعتبار فقط برای خرید کتاب به ما داده شده بود. افزایش حقوق در دوران آقای مختارپور به خاطر همین ماده ۶۴ بود که باعث شد ۵ درصد شهرداری‌ها محقق شود و به همین خاطر دست نهاد در پرداخت بیشتر حقوق و رفاهیات باز شد.

نجابت کتابداران ما را پیگیرتر می‌کند

کتابداران با کتاب و علم سر و کار دارند و نجابت‌شان ناشی از همین است. آنچه مسلم است، ما بجد پیگیر این موضوع بوده و امید داریم مسأله معیشت کتابداران، به وضع بهتری ارتقا پیدا کند. ما پیگیر اصلاح قانون تأسیس نهاد هم هستیم که در مجلس در حال پیگیری است. این تغییرات هم امیدهای زیادی را در دل همه ما ایجاد خواهد کرد. امیدواریم تا پایان این مجلس، این تغییرات هم اتفاق بیفتد.

وی همچنین اضافه کرد: درخواست می‌کنم اهتمام دولت به تکمیل پروژه‌های کتابخانه‌های مرکزی استان‌ها در جهت ارتقای شاخص‌های فرهنگی هر منطقه و توسعه کتابخانه‌های سیار و روستایی در جهت تحقق شعار عدالت فرهنگی دولت استمرار یابد. رضانی در ادامه عنوان کرد: نمی‌شود از کتابخانه‌ها به عنوان پایگاه فرهنگی و اجتماعی گفت و از همکاران زحمتکش و خدوم، یاد نکنیم. کتابداران عزیزی که بی‌هیچ هیاهویی در راستای گسترش فرهنگ مطالعه و کتاب و کتابخوانی تلاش می‌کنند و هیچ موضوعی مانع خدمت صادقانه آنها نگردیده است.

دبیرکل نهاد در پایان تصریح کرد: کتابداران نرم‌افزار فکری و نیروی محرک شبکه گسترده کتابخانه‌های عمومی هستند. جناب آقای دکتر رئیسی! همکاران من با مشکلات معیشتی و اقتصادی جدی مواجه هستند. البته وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی از ابتدای تشکیل دولت پیگیر حل مسأله بوده‌اند اما نگاه عدالت‌محور و فرهنگ‌دوست حضرتعالی و خلق مهربان شما به بنده این جسارت را می‌دهد تا امروز و در این محفل صمیمی این درخواست را با شما مطرح نمایم و خواهش کنم با دستور ویژه‌تان مشکلات معیشتی این عزیزان زحمتکش در عرصه فرهنگ را مرتفع فرمایید تا این نهاد همچنان قدرتمند به فعالیت‌های خود به عنوان یک پایگاه مردمی و عمومی ادامه دهد.

آقای وزیر

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

کتابداران بخش مهمی از لشکر فرهنگی جمهوری اسلامی هستند

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم بزرگداشت روز «کتاب، کتابخوانی و کتابدار» با اشاره به ظرفیت‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، حمایت از نهاد و توسعه کتابخانه‌های عمومی را سیاست راهبردی دولت در حوزه فرهنگ عنوان کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: روز ۲۴ آبان مصادف با سالگرد ارتحال علامه طباطبایی است؛ شخصیتی موثر در جریان انقلاب اسلامی که با نگارش آثار ارزشمند و تربیت شاگردانی بزرگ، همچنان از اثرات وجودی ایشان بهره‌مند هستیم. به طوری که بخش بزرگی از نظریات جریان انقلاب اسلامی از نظریات بزرگانی سرچشمه می‌گیرد که در محضر علامه طباطبایی تلمذ کرده‌اند.

وزیر ارشاد در ادامه خطاب به رئیس جمهور گفت: ما در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با ظرفیت بالایی روبه‌رو هستیم. بیش از ۳۸۰۰ کتابخانه در سراسر کشور داریم و بر این اساس، رتبه اول در منطقه و جهان اسلام را در این حوزه به خود اختصاص داده‌ایم. اسماعیلی با اشاره به روند توسعه کتابخانه‌ها در سراسر کشور ادامه داد: همان‌طور که در سفرهای استانی مشاهده کردیم، با انبوهی از پروژه‌های نیمه‌کاره مواجه هستیم که از دوره‌های گذشته برجای مانده و به باری سنگین بر دوش دولت تبدیل شده‌اند. در این میان خوشبختانه با تکمیل پروژه‌های کتابخانه‌ای و توسعه کتابخانه‌ها در استان‌های مختلف روبه‌رو هستیم و در روستاهای دور دست نیز از طریق خودروهایی حمل کتاب، خدمات کتابخانه‌ای ارائه می‌شود. همچنین شبکه بزرگی از کتابداران که بخش مهمی از لشکر فرهنگی جمهوری اسلامی هستند در گمنامی در حال خدمت‌رسانی به جامعه‌اند.

وی با اشاره به توجه دولت به رفع مشکلات معیشتی کتابداران گفت: حمایت از نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و توسعه کتابخانه‌ها، سیاست راهبردی حوزه فرهنگ است. بنده از روز اول شروع خدمت همواره بر رفع مشکلات کتابداران تأکید کردم، این موضوع را در اولویت برنامه‌ها قرار دادم و جلسات متعددی در این زمینه برگزار شد که امیدواریم شاهد حل بخش اعظمی از مشکلات کتابداران عزیز باشیم. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به برنامه‌های تدارک دیده شده برای هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران گفت: بحث حل مشکلات کاغذ در دستور کار بوده است و با دستور مستقیم جناب آقای رئیس جمهور نیازهای کاغذی ما تا حد زیادی برطرف شده، به طوری که در روزها و ماه‌های اخیر شاهد افزایش تیراژ نشریات در کشور بوده‌ایم.

محمد مهدی اسماعیلی با اشاره به انتشار ۱۱۰ هزار کتاب در طول سال گذشته در کشور گفت:

سیاست اصولی دولت این است که صنعت نشر ملی شود و موضوع کاغذ را از وابستگی به خارج رها کند.

